

शाम् AV. 41, 9, 15.

रिशाद्स् adj. von unbekannter Bed.; im Padap. nicht zerlegt, von den Commentatoren erklärt durch रेशयदारिन् den Verletzer zerreisend oder nach der v. l. ंदाशिन् (von 1. दश् 4.) Nir. 6, 14. zerlegt in रिश und अद्स् (von अद्), रिशा und दम्, रिशद् und अद्स् u. s. w. Sā. zu den Stellen und Mahābh. zu VS. 3, 44. Bez. namentlich der Marut und anderer Götter RV. 1, 26, 4. 39, 4. 64, 5. 77, 4. 186, 8. 5, 60, 7. 61, 16. 64, 1. 66, 1. 67, 2. 71, 1. 7, 39, 9. 66, 7. 8, 8, 17. 27, 4. 10. 30, 2. 72, 3. रिशाद्सो न मयी घमिष्येव 10, 77, 3. श्येनासो न स्वयंशसो रिशाद्सः 5. (सोमः) सुमृक्कीको घनव्यो रिशाद्सः 9, 69, 10. VS. 3, 44. 33, 72.

रिश्य m. = रश्य Triak. 2, 3, 6.

1. रिप्, रैषति (हिंसायाम्) Dhātup. 17, 43. रिरिष्यति (हिंसायाम्) 26, 120, v. l. und रिष्यति; रिषत्, रिषाम, रिषाद्यन, रिषन्, रैषत्; रेषिता und रेष्टा P. 7, 2, 48. Vop. 8, 79. रिष्टं (vgl. अ०). 1) versehrt werden, Schaden nehmen; versagen, misslingen, zu Schanden werden: न रिष्यन्वावतः सखो RV. 1, 91, 8. सख्ये मा रिषाम वयं तव 94, 1. 162, 21. यथा युक्तो न रिष्याः 10, 31, 7. नू चित्स धैषते ज्ञानो न रैषत् 7, 20, 6. 33, 4. न रिष्यति सर्वन्म् 5, 44, 9. पूष्यश्चक्रं न रिष्यति 6, 34, 3. 8, 92, 13. 10, 48, 5. AV. 2, 15, 1. 11, 1, 25. 13, 2, 37. मा सु भित्वा मा सु रिषः VS. 11, 68. Ait. Br. 1. 13. Çat. Br. 6, 1, 1. 6, 3, 8. 9, 3, 4, 13. 14, 6, 9, 28. Bṛh. År. Up. 3, 9, 26. यद्यैकपाद्भजनयो वैकेन चक्रेण वर्तमानो रिष्यत्येवमस्य यज्ञो रिष्यति Kāṇḍ. Up. 4, 16, 3. यद्वै यज्ञस्य रिष्टं यदशात्तम् Çat. Br. 12, 4, 1, 5. Çāṇkh. Gṛh. 3, 7. Kauç. 123. रिषेँ infin. RV. 5, 41, 16, 7, 34, 17. पाति मर्त्यं रिषः 1, 41, 2, 98, 2, 2, 26, 4, 6, 63, 2, 2, 33, 6. पुराव्यो देव रिष्योऽहि (VS. Prāt. 3, 27) VS. 3, 48. Liesse sich meistens auch concret fassen. In der nachvedischen Literatur erscheint das med. रिष्यते, im Būg. P. aber auch रिष्यति. तेन (मार्गेण) गच्छन् रिष्यते M. 4, 178. MBh. 13, 7162. fg. तस्येकाया न रिष्यते 3, 1770. लोके बुद्धिप्रकाशेन लोकमार्गो न रिष्यते 12, 12474. तस्यायुर्न रिष्यते 13, 4992. 5024. fg. किं वा न रिष्यते कामो धर्मो त्रयेन संयुतः Būg. P. 4, 8, 64. न रिष्यते ज्ञातु समुद्यमः क्वचित् 8, 12, 46. संकल्पस्त्वपि भूतानां कृतः किल न रिष्यति 4, 27, 24. 7, 3, 38. चतुर्यस्य न रिष्यति 8, 1, 11, 16, 12. 10, 84, 32. — 2) beschädigen: पाहि रीषत (über die Dehnung s. RV. Prāt. 9, 24. 25. 29. AV. Prāt. 4, 86) उत वा जिघांसतः RV. 1, 36, 14. 189, 5. 2, 30, 9. 5, 3, 12. 7, 13, 13. प्रति ष्म रिषतो दह 1, 12, 5. 8, 44, 11. या मा न रिष्येत् 48, 10. येन ज्ञायो न रिष्यति AV. 14, 1, 30. रेष्टारं रेष्टुम् Bṛh. 9, 31. Hierher zieht Benfey MBh. 3, 13111, wo aber gelesen wird कलिकश्चरिष्यति महीम्. — 3) रिष्ट n. = अरिष्ट (urspr. das Unfehlbare) Unheil, Unglück: तत्र हि रिष्टानामशेषाणां समाश्रयः Mārk. P. 30, 89. राडुरिष्टशान्ति, केतुरिष्टशान्ति Verz. d. Oxf. H. 86, b, 44. रिष्टाध्याय (die lithogr. Ausg. अरिष्टा०) 328, b, No. 779. ungünstiges Vorzeichen Suçr. 1, 102, 19. = अशुभ AK. 3, 4, 9, 38. Med. 1. 26. HAL. 3, 18. = अभाव AK. Med. = पाप HAL. = तेम AK. H. an. 2, 97. = शुभ H. an. अरिष्ट unheilvoll auch Būg. P. 1, 14, 5.

— caus. रैष्यति, रीरिषत्, रीरिषत, रि० und रीरिषीष्ट RV. Prāt. 9, 25. 27. fg. versehren, Schaden thun, beschädigen, versagen —, fehlen machen: न पं रिष्यो न रिष्ययवो गर्भे सत्तं रेषणा रेष्यन्ति RV. 1, 148, 5. 3, 53, 20. 7, 46, 3. मा नुस्तस्मदिनेसो देव रीरिषः 89, 5. मा नः प्रजा रीरिषत् TB. 3, 1, 1, 3. मा रीरिषो मामहिताहितेन (so die ed. Bomb.)

MBh. 7, 9469. स्वयं रिपुस्तन्वं रीरिषीष्ट RV. 6, 31, 7. स्वेः प एवै रीरिपोष्ट पुर्जनः sich Schaden thun 8, 18, 13. 1, 114, 7. 8. VS. 16, 15. अमस्त आ दधामि प्रजया रेषयेनान् AV. 41, 1, 20. मा नो मध्या रीरिषतायुर्मतोः bringt uns nicht, mittendrin, um Erreichung unserer (vollen) Lebenszeit RV. 1, 89, 9. रीरिषीष्ट mit der intransitiven Bed. misslingen, zu Schanden werden in der Stelle: (मम) मा रीरिषीष्ट निगमस्य गिरा विसर्गः Būg. P. 3, 9, 24.

— desid. beschädigen wollen: प्र यो मन्यु रिरिन्तो मिनाति RV. 7, 36, 4. यो नः कश्चिदिरिन्ति रत्नस्वेन मर्त्यः 8, 18, 3. — Vgl. रिरिन्तु.

— अनु nach einem (acc.) Andern versehrt werden, — Schaden nehmen: यज्ञं रिष्यत्तं यज्ञमानो ऽनुरिष्यति Kāṇḍ. Up. 4, 16, 3.

— अभि misslingen: (अदनः) यो लोकानां विधित्तिर्नभिरिषात् AV. 4, 35, 1.

— आ caus. schädigen: मातंरं भुजमा रीरिषो नः RV. 1, 104, 6.

2. रिप् (= 1. रिप्) f. Schaden oder concret Beschädiger s. u. 1. रिप् 1).

रिप (von रिप्) adj. in नघा०.

रिषय्, रिषयैति P. 7, 4, 36. = रिप् fehlen, versagen, unzuverlässig werden, fallere: अदेवेन मनसा यो रिषयैति शासाम्यो मन्यमानो जिघांसति RV. 2, 23, 12. श्रुधी क्वविन्द मा रिषयः lass es nicht fehlen 2, 11, 1. अग्ने पाहि हृत्यं मा रिषयः 7, 9, 5. मा चिद्व्याधि शंसत् सख्यो मा रिषयत machet keinen Fehler 8, 1, 1, 20, 1. पिबो पिबेदिन्द्र प्रूर सोमं मा रिषयः 10, 22, 15. Hiernach ist unter अरिषय und अरिषयत् zu verbessern: nicht fehlend, sicher, zuverlässig.

रिषयैर् adj. unzuverlässig, trügerisch RV. 1, 148, 5.

रिषि m. = रषि Comm. zu AK. 2, 7, 42.

रिषीक, रिषीकाणामयनम् als Beiw. Çiva's HARIV. 7423. रिषीणामयनम् die neuere Ausg.; रिषीकारणा (sic) हिंसाणां कालादीनाम् NILAK. रिष्ट 1) adj. und n. s. u. रिप्. 1. रिप्, अरिष्ट und मक्ता०. — 2) m. a) = 2. रिष्ट Schwert H. an. 2, 97. Med. 1. 26. — b) Sapindus detergens Roxb. (फेनिल) MED. — c) N. pr. eines Fürsten MBh. 2, 326. eines Daitja HARIV. 3112. eines Sohnes eines Manu Mārk. P. 111, 4. — 3) f. आ N. pr. der Mutter der Apsaras Mārk. P. 104, 7.

रिष्टक m. Sapindus detergens Roxb. ÇABDAR. im ÇKDR.

रिष्टताति adj. = लेमकर H. 489. HAL. 2, 185.

1. रिष्टि (von 1. रिप्) f. Schaden; das Fehlschlagen; = अशुभ MED. 1. 26. नार्तिर्न रिष्टिः TB. 2, 1, 1, 1. यज्ञस्य Ait. Br. 3, 33. तस्य ह न काचन रिष्टिर्भवति dem misslingt Nichts 7, 20. Çat. Br. 12, 4, 1, 3, 4, 6. यक्ता रिष्टिमूचकाः Sāmśkārāt. im ÇKDR. u. विलम्. इपु० Fehlgehen des Pfeils als N. eines Sāman KĀV. Çr. 22, 10, 23. अरिष्टामय eine nicht durch äussere Verletzung entstandene Krankheit 20, 3, 16.

2. रिष्टि m. = रषि Schwert AK. 2, 8, 2, 57. H. 782. Med. 1. 26. HAL. 2, 317. = शस्त्रभेद ÇABDAR. im ÇKDR.

रिष्टीय् (von रिष्ट), ०यति = रिषय् P. 7, 4, 36. Sch.

रिष्क n. = रिःफ Ind. St. 2, 276. 281.

रिष्य m. = रष्य, रश्य ÇABDAR. im ÇKDR.

रिष्यमूक m. = रष्यमूक VARĀH. Bṛh. S. 14, 13.

रिष (von रिप्) UNĀDIS. 1, 153. adj. = क्लिप्त UééVAL.

रिक्, रिहति (अर्चतिकर्मन्) NAIKH. 3, 14, 19. रिह्ति, रिह्ति 3. pl., रिहाणं (रिहाण VS. 2, 16); lecken, belecken; liebkosen: उत न ई मतो ऽश्चयोमाः